

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestów M.M.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,

pozostawia protesty bez dalszego biegu.

[ms]

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. (data pisma przesyłką poleconą) M.M. (dalej również: „Skarżący”) złożył protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wnosząc o unieważnienie wyborów z 15 października 2023 r. w całości z uwagi na dopuszczenie się w sprawie wyborów przestępstwa przeciwko wyborom, mającego zmasowany charakter na terytorium całego kraju.

Skarżący podniósł następujące zarzuty:

1. Przebieg wyborów wykorzystywał ułomność ludzką i statystyczną, polegającą na naturalnej tendencji do głosowania na pierwszą osobę z listy, potem kolejno na drugą i ostatnią osobę z listy.
2. W sensie faktycznym Sejm Rzeczypospolitej Polskiej został obsadzony posłami z nadania lidera każdej z partii, który sam decydował o kolejności nazwisk na listach wyborczych.
3. Liderzy partii wykorzystali narzędzia demokratyczne, aby obsadzić władze Rzeczypospolitej Polskiej według własnych potrzeb personalnych.
4. Mimo, że obywatele podejmowali decyzje w sposób samodzielny, procedura nie zapewniła wynikowi wyborów wskazania według samodzielności decyzyjnej, co miałoby miejsce, gdyby osoby nie były przypisane do konkretnych miejsc z nadania partii lub lidera partii.

Odrębnym pismem z 25 października 2023 r. Skarżący złożył protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wnosząc o orzeczenie braku mandatu do sprawowania władzy w organach państwa przez kandydatów/posłów Koalicji Obywatelskiej.

Powyższy wniosek Skarżący uzasadnił, podnosząc, że Koalicja Obywatelska podczas kampanii wyborczej wykorzystywała finansowanie przez podmioty zagraniczne.

Oba powyższe protesty zostały połączone do łącznego rozpoznania pod sygnaturą I NSW 1015/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: k.wyb.) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Według art. 241 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że niewskazanie wymaganych zarzutów i dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 listopada 2019 r., I NSW 242/19; 26 listopada 2019 r., I NSW 283/19; 20 listopada 2019 r., I NSW 167/19; 19 listopada 2019 r., I NSW 191/19).

Powyższe regulacje - oraz odnoszące się do nich orzecznictwo - bezpośrednio wiążą się z funkcją protestu wyborczego. Postępowanie w sprawie protestów wyborczych ma bowiem na celu zapewnienie ochrony osobie uprawnionej do udziału w wyborach przed przestępstwami i deliktami, które utrudniają lub uniemożliwiają korzystanie z przysługujących jej praw w nieskrępowany i efektywny sposób. W związku z tym przedmiotem zarzutu powinny być takie okoliczności, wskutek których naruszenia doznał własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny osoby wnoszącej protest.

Sąd Najwyższy wskazywał wielokrotnie, że protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli ograniczać się do postawienia ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń Kodeksu wyborczego lub przestępstw przeciwko wyborom w skali całego kraju, o których wnoszący protest jedynie słyszał, a które nie mają żadnego związku z jego osobą (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 listopada 2019 r., I NSW 201/19; 26 listopada 2019 r., I NSW 338/19; 21 listopada 2019 r., I NSW 235/19; 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

W związku z powyższym należy zauważyć, że wszystkie podniesione zarzuty dotyczą zjawisk o charakterze ogólnym, niezwiązanym bezpośrednio ze Skarżącym. Należy też podkreślić, że w ramach protestu wyborczego nie można skutecznie kwestionować treści ustawowych lub konstytucyjnych norm regulujących prawa wyborcze, organizację wyborów lub przebieg kampanii wyborczej.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 241 § 3 k.wyb., pozostawił protest bez dalszego biegu.

[ms]

[a]